זון אויפגאנג — 5.37.
זון אונטערגאנג — 7.20.

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאג

דאס אידישע וואָרט

THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

וועסטער:
מיילווייז וואלקנדיק און קיל

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

Vol. 20, No. 174. Winnipeg, Monday Sept. 1, 1930. Published daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג מאנטאג ח' אלול, תר"ץ.

באריכט צייגט אז נאָענט צו דריי מיליאָן דאל. איז געשאפן געווארן פאר פאלעסטינער הילף פאנד

גרעסטער טייל דערפון איז שוין אויסגעגעבן געווארן ביז אזונדסט ערשטן, לויט באריכט ביי זיצונג פון אדמיניסטראטי-ווער קאמיסיע פון אידישער אגענטור

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

בערלין, סעפט. 1 (איטא). — א קאנ־קרעטער, איינדרוקספולער באריכט פון דעם וואס דאס וועלט־אידענטום האט אויפגעטאן פאר די אידן וואס האבן גע־ליטן פון די ראיאנען אין ארץ־ישראל לעצטן יאר, איז אפגעגעבן געווארן פון העקסטערן, וועלכער האט באריכטעט פאר דער אדמיניסטראטיווער קאמיסיע פון דער אידישער אגענטור, פונ'ם פאלעס־טינער פאנד פון אמעריקע, ביי דער זי־צונג פונ'ם אקציאנס קאמיטעט.

לויט העקסטערס באריכט, איז פאר דעם פאנד געזאמלט געווארן די סומע פון 570 טויזנט פונט (ארום 850.000$) פונ'ם וועלט אידענטום, פון וועלכע 322 טויזנט פונט איז שוין אויסגעגעבן געווארן ביז אוגוסט דעם 1טן.

ווי ה' העקסטער האט באטאנט, איז 400 טויזנט פונט (ארום צוויי מיליאָן דאל.) פון דער גאנצער סומע ביינעשטיי־ערט געווארן פונ'ם אמעריקאנער אידי־טום.

איבער 100 טויזנט פונט פונ'ם געלט איז ביז איצט אויסגעגעבן געווארן אויף ריינעם "רעליף", איינשליסנדיק די באַ־זארגונג פון די אלמנות און יתומים פון די קרבנות. 45 טויזנט פונט איז אויס־געגעבן געווארן אין הלוואות צו געליטע־נע; 16 טויזנט פונט איז אויסגעגעבן געווארן פאר דרינגענדיקע זיכערהייט מיטלען פאר דעם אידישן ישוב, ווי דאס אנשטעלן פון וועכטער, און א. וו., דורך די אומראוּאיקע חדשים און האבן נאכגע־פאלגט די אומרואן, און 10 טויזנט פונט איז אויסגעגעבן געווארן אויף לענאלע נויטווענדיקייטן, ווי פאר דער פארשידי־קונג פון אראבישע אידן און פאר דער פארטרעטערשאפט ביי די פראָצעסן פון די אראבער און צו באשיצן די אידישע צווילינג תביעות.

(::)

אויסשטעלונג פון די לערן-מכ-שירים פון דער "אידישער פאָלקס שול"

לכבוד דער דערעפענונג פון דער שול, האט די "אידישע פאָלקס שול" פאראנ־שטאלטעט אן עפנטלאכע אויסשטעלונג פון אירע לערן־מכשירים.

די אויסשטעלונג האט זיך געעפנט נעכטן, זונטאג, און וועט דויערן ביז היינט, מאנטאג, 9 אזייגער אוונט.

די אויסשטעלונג האט דעם צוועק, צו באקענען די אידישע עפנטלאכקייט און די עלטערן פון די אידישע שול־קינדער מיט די דערציאונגס־מעטאָדן פון דער "פאָלקס־שול".

אלע וואס אינטערעסירן זיך מיט די מעטאָדן פון אידישער דערציאונג, וועלן דערפאר געווים ניט פארפעלן צו באזוכן די אויסשטעלונג וואס קומט פאר אין דער געביידע פון דער "פאָלקס־שול", 285 סט. דזשאנס עוועניו.

(::)

היינט לעצטער טאג פון רעגי־סטראציע אין פרץ־שול

היינט מאנטאג, איז דער לעצטער טאג צו רעגיסטרירן די קינדער אין דער פרץ שול, 418 אבערדין עווענו. די רעגי־סטראציע פאנגט זיך אן פון 10 אזייגער אינדערפרי.

אלע קינדער, סיי די וואס האבן שוין געלערנט אין שול, און סיי די וואס פאנ־גען ערשט אן לערנען, מוזן רעגיסטרירט ווערן פון זייערע עלטערן אדער אויפזע־ער. די עלטערן וועמעס קינדער האבן שוין געלערנט אין שול, ווערן געבעטן צו קומען היינט וואס פריער, כדי די קינ־דער זאלן ניט פארליירן זייערע פלעצער אין די קלאסן.

(::)

אידיש מיידל קרינט סקאלערשיפ פאר פיאנאָ

קאלגארי, אלטא., אווג. 30 (פון אונ־זער קארעספאנדענט ה. זיסקין).— די היגע באנאבטע יונגע אידישע פיאניסטן מינועטא שומיאטשער, האט געקראגן א סקאלערשיפ וואס באדעכטיקט זי צו פרייע לעקציעס פונ'ם אמעריקאנער באַ־רימטן פיאנאָ לערער, ערנעסט האטשי־סאָן, פון נויריארק, וואוהין זי פארט פארצווזעצן איר שטודיום אונטער זיין פערזענלאכן אויפזיכט.

(::)

בלינדער סטודענט איז גלענ־צנדסטער סטודענט אין שיקאגאָ

שיקאגאָ, איל, אווג. 31.— דער גלענ־צנדסטער סטודענט פונ'ם זומער קלאס אין שיקאגאר אוניווערסיטעט איז א בלינדער בחור, 24 יאר אלט, מיט'ן נאָ־מען רעימאנד דיקינסאָן.

דער בחור איז בלינד געווארן פון אן אוטאָמאביל אומגליק מיט פיר יאר צו־ריק. בלינדערהייט איז ער אריין אין או־ניווערסיטעט, און האט דורכגעמאכט דעם קורס מיט דער הילף פון סקאלער־שיפס. — זיין פאטער איז אן אריטער דזשעניטאר. איצט האט ער גראדואירט אויף בעטשלאר פון פילאָזאפיע מיט די בעסטע אויסצייכענונגען.

דיקינסאן לייענט מיט די פינגער־לויט'ן בראאיל סיסטעם. ער שפיל אפי־לו "בריידזש" מיט קארטן ספעציעל גע־מאכט לויט'ן בראאיל סיסטעם.

(::)

101 יאריקער זקן גיט אן עצה צו ארבעטן שווער

פארט יורא, אווג. 31.— פרעדעריק בראנער, וועלכער וואוינט אויף א פארם ניט ווייט פון דאנען, האט דא די טעג געפייערט זיין 101טן געבורטסטאג, אויף דער פראגע, ווי ער האט דערגרייכט אזא עלטער, האט ער געזאגט: "ווען מענשן ארבעטן אזוי שווער ווי איך ווען איך בין געווען א יונגערמאן, וואלטן זיי א סך בעסער אויסגעמאכט, און עס וואלט ניט עקזיסטירט אזא מאראלישע לויזקייט."

בראנער האט אויפגעהערט רויכערן ווען ער איז געווען 90 יאר אלט, און ער האט געטרונקען ביז "פראהיבישאן" איז אריין אין קראפט.

דערפון איז שוין אויסגעגעבן געווארן ביז אזונדסט ערשטן, לויט באריכט ביי זיצונג פון אדמיניסטראטי-ווער קאמיסיע פון אידישער אגענטור

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

בערלין, סעפט. 1 (איטא). — א קאנ־קרעטער, איינדרוקספולער באריכט פון דעם וואס דאס וועלט־אידענטום האט אויפגעטאן פאר די אידן וואס האבן גע־ליטן פון די ראיאנען אין ארץ־ישראל לעצטן יאר, איז אפגעגעבן געווארן פון העקסטערן, וועלכער האט באריכטעט פאר דער אדמיניסטראטיווער קאמיסיע פון דער אידישער אגענטור, פונ'ם פאלעס־טינער פאנד פון אמעריקע, ביי דער זי־צונג פונ'ם אקציאנס קאמיטעט.

לויט העקסטערס באריכט, איז פאר דעם פאנד געזאמלט געווארן די סומע פון 570 טויזנט פונט (ארום 850.000$) פונ'ם וועלט אידענטום, פון וועלכע 322 טויזנט פונט איז שוין אויסגעגעבן געווארן ביז אוגוסט דעם 1טן.

ווי ה' העקסטער האט באטאנט, איז 400 טויזנט פונט (ארום צוויי מיליאָן דאל.) פון דער גאנצער סומע ביינעשטיי־ערט געווארן פונ'ם אמעריקאנער אידי־טום.

איבער 100 טויזנט פונט פונ'ם געלט איז ביז איצט אויסגעגעבן געווארן אויף ריינעם "רעליף", איינשליסנדיק די באַ־זארגונג פון די אלמנות און יתומים פון די קרבנות. 45 טויזנט פונט איז אויס־געגעבן געווארן אין הלוואות צו געליטע־נע; 16 טויזנט פונט איז אויסגעגעבן געווארן פאר דרינגענדיקע זיכערהייט מיטלען פאר דעם אידישן ישוב, ווי דאס אנשטעלן פון וועכטער, און א. וו., דורך די אומראוּאיקע חדשים און האבן נאכגע־פאלגט די אומרואן, און 10 טויזנט פונט איז אויסגעגעבן געווארן אויף לענאלע נויטווענדיקייטן, ווי פאר דער פארשידי־קונג פון אראבישע אידן און פאר דער פארטרעטערשאפט ביי די פראָצעסן פון די אראבער און צו באשיצן די אידישע צווילינג תביעות.

(::)

אויסשטעלונג פון די לערן-מכ-שירים פון דער "אידישער פאָלקס שול"

לכבוד דער דערעפענונג פון דער שול, האט די "אידישע פאָלקס שול" פאראנ־שטאלטעט אן עפנטלאכע אויסשטעלונג פון אירע לערן־מכשירים.

די אויסשטעלונג האט זיך געעפנט נעכטן, זונטאג, און וועט דויערן ביז היינט, מאנטאג, 9 אזייגער אוונט.

די אויסשטעלונג האט דעם צוועק, צו באקענען די אידישע עפנטלאכקייט און די עלטערן פון די אידישע שול־קינדער מיט די דערציאונגס־מעטאָדן פון דער "פאָלקס־שול".

אלע וואס אינטערעסירן זיך מיט די מעטאָדן פון אידישער דערציאונג, וועלן דערפאר געווים ניט פארפעלן צו באזוכן די אויסשטעלונג וואס קומט פאר אין דער געביידע פון דער "פאָלקס־שול", 285 סט. דזשאנס עוועניו.

(::)

"ווען גנבים קריגן זיך צווישן זיך", זאגט אראבישע צייטונג וועגן מאנדאט קאמיסיע באַ־ריכט

ירושלים, סעפט. 1 (איטא). — די אראבישע צייטונג "פאלאשטיין" באהאנ־דעלט דעם באריכט פון מאנדאטן קאָ־מיסיע און ענגלאנדס ענטפער אין אן ענגלאנדס עדות פון די אראבער אין אן עדיטאריעל אונטער'ן קעפל "ווען גנבים צעקריגן זיך".

די צייטונג זאגט, אז די בריטישע רע־גירונג און די מאנדאטן קאמיסיע האבן זיך צעווערטלט, און ביידע האבן געמאכט באמערקונגען צו וועלכע עס איז ניטא קיין גלייכן אין דער געשיכטע פון זייער־ע באציאונגען. די לאָגיק אבער, זאגט די צייטונג, איז בלי ספק אויף דער זייט פון דער בריטישער רעגירונג.

די פאזיציע פון דער מאנדאטן קאמי־סיע, זאגט די צייטונג, איז לעכערלאך און אומווירדיק, און זי איז באאינפלוסט געווארן פון אידישער פראפאגאנדע.

(::)

ווייץ פול האט 1,034 אפענע עלעוואטארן אין סאסקאטשעוואן

רעדזשיינע, סאסק., אווג. 31.— דער סאסקאטשעוואנער ווייץ־פול טרייבט אן דאס יאר 1.034 עלעוואטארן פון די 1.060 וואס ער באזיצט, נאך 14 זיינען געשלאסן, און 12 ווערן געבויט.

דער פול האט אין די דאזיקע עלעווא־טארן שוין איבערגעהאנדלט נאענט צו פיר מיליאָן בושל תבואה פון הייז־יאריקן שניט, — מיט אנדערהאלבן מיליאָן בו־שעל מער, ווי לעצטן יאר אין דער זעל־בער צייט.

לויט סטאטיסטיקס פון אטאוואַ, האבן די פול עלעוואטארן פון סאסקאטשעוואן איבערגעהאנדלט איבער 80 מיליאָן בושל ווייץ פון דעם שניט פון 1929—1930, — כמעט האלב פון די גאנצע ווייץ וואס דער האבן געוואונען דעם נאציאנאלן פרעטיזיט שאף דורכפירן אין לעבן דעם עקסטסן אידעאל אין דער וועלט.

איינע צוועלף יאר זיינען פארביי, און מיר־ווערן אטאקירט אין די זעלבע קרייזן, וואס האבן אונז פריער געלויבט. איבער דער גאנצער וועלט זיינען פארגעקומען אויפגערעגטע פארזאמלונגען פון פראָ־טעסט קעגן די לעצטע אנדרונגען פון דער בריטישער רעגירונג, און דעם לעצטן מיטוואך האט די בריטישע מיסיע אין וואַרשע, הויפטשטאט פון פוילן, געמוזט באוואכט ווערן קעגן א המון פון פופציק טויזנט ציוניסטישע דעמאָנסטראנטן.

* * *

עס האט אזוי פאסירט, אז איך בין צופעליק געווען אן אינוועניקער מעגש ביי די פאסירונגען וואס האבן געפירט צו דער באלפור דעקלאראציע, און ס' איז ביי מיר ניטא קיין שום צווייפל, אז וואס די רע־גירונגהאט דאן געהאט אין זיינען איז געווען צו גרינדן א אידישע מלוכה אין פאלעסטינע.

דאס איז ניט געווען קיין ריער געדאנק, ווייל, כאטש אינם לאנד זיינען שוין גע־ווען אראבער, איז אבער פאלעסטינע בלויז א קליין ווינקעלע, — ארום דעם שטח פון ווייסם אין פארגלייך מיט פראנקרייך און דייטשלאנד צוזאמענגענומען, — פונ'ם ריזיקן שטח טעריטאריע וואס מיר האבן באפרייט די טערקן פאר די אראבער.

אט האט איר א ריזיקן אראבישן שטאט אין מעסאָפאָטאמיע, וואס איז צווארנציק אדער דרייסיק מאל גרעסער פון פאלעס־טינע, געגרינדעט דורך אונזער אונטערייר־גונג, און ער מאכט אויס נאָר ניט שלעכט.

אויסער דעם האבן מיר אפגעשניטן פון פאלעסטינע דעם מזרח פונם ירדן, וואס מיר האבן געגרינדעט פאקטיש אן אומאפ־היינגיקן אראבישן פירשטום. ווען די פראנצויזן דערלויבן עס, וואלט סיריע אויך געקאנט ווערן אן אראבישער שטאט.

די אראבער האבן אזוי זייער גוט אויס־געמאכט פון אונז, און זיי ווייסן דאס.

* * *

נו, און ווי האבן די אידן אויסגעמאכט אינם פיצל לאנד פון פאלעסטינע וואס איז נאָך פארבליבן?

נו, לאמיר שוין ניט ריידן וועגן א אי־דישער מלוכה. אבער האבן זיי כאטש גע־קראָגן זייער נאציאנאלע היים?

דאכט זיך, אז ניט. סיידן א היים איז א פלאץ וואו איר ווערט דערמאָרדעט, ווי די אידן זיינען דערמאָרדעט געווארן אין חברון און אנערדשוואו לעצטן יאר . . .

האבן זיי געקראָגן זייער פרייע רעכט פון אימיגראציע אינם נייעם צייט?

אט זעט איר דאָך, — די אנומלטדיקע סוספענדירונג פון זייער רעכט צו אימי־גרירן קיין ארץ־ישראל איז געווען די אור־זאך פון די פיינטלאכע דעמאנסטראציעס אין פוילן און אנדערשוואו קעגן דעם וואס ווערט באטראכט ווי א ברוך פון צוטרוי פון אונזער זייט.

און אט גרייט שוין די רעגירונג אויך נעגאצנעבונג, וואס וועט ניט דערלאזן אז אידן זאלן קויפן בארן אין זייער הייס־לאנד . . .

(סוף מארגן)

וואס אן ענגלענדער זאגט וועגן ענגלאנד און ארץ ישראל

אין פארבינדונג מיט דעם לעצטן באַ־ריכט פון דער מאנדאטן קאמיסיע און מיט ענגלאנדס ענטפער צו דעם באריכט, אין וועלכן זי נעמט פון זיך אראפ יעדע שולד פאר די פאסירונגען און כמעט אירע מיינ־טע פארפליכטונגען, איז אינטערעסאנט צו זוויסן, אז ניט אלע ענגלענדער זיינען איינשטימיק מיט זייער רעגירונג אין דער הינזיכט.

דער פאלגנדיקער ארטיקל מיט א נעווי־סער צייט צוריק דערשינען אין "לאנדאן סקעטש" פון איינעם קענדידום (אין אר־דיש וואלט עס געהייסן "איש אמת"), וועלכער זאגט, אז ער איז צופעליק געווען אן אינערלאכער עדות פון די פאסירונגען וואס האבן געפירט צו דער באלפור דעק־לאראציע. זיין עדות זאגט, דיינקען מיר, איז כדאי צו נעמען ערנסט.

מיר נעמען ארויס דעם ארטיקל ווי ער איז געווען איבערגעדרוקט אין סאסקא־טונער "סטאר־פיניקס". אייניקע באזונ־דערס שלאגנדיקע פונקטן האבן מיר אונ־טערגעשטראכן מיט אונזער קורסיון:

גרויס בריטאניע אין פאלעסטינע

(קענדידום אין לאנדאן סקעטש)

די רעגירונג זעט אויס, מאכט א טרוי־עריקע, פארטאמשטע שטיקל מלאכה פון דער נאציאנאלער היים פאר אידן אין פא־לעסטינע. זינט דער פארשטארבענער לארד באלפור האט געמאכט זיין באריס־טען צוזאג, איז קיין געווען א ווייטיקער בריטישער מיניסטער, וועלכער האט ניט גוטגעהייסן און פארטיידיקט דעם געדאנק פון דער נאציאנאלער היים. עס איז גע־ווען די אפיציעלע פאליטיק פון יעדער נאכפאלגנדיקער בריטישער רעגירונג: עס איז פארזיכערט געווארן דורך א פייערלא־כען אינטערנאציאנאלן טראקטאט, וואס פארפליכטעט די רעגירונג פון דעם לאנד דורכצופירן עס אין לעבן, און די פאר־אייניקטע שטאטן, ווייל זייער רעגירונג איז ניט געווען צווישן די אונטערצייכ־ערס בעגע אויפן טראקטאט, זיינען גענאנגען "אויסערן וועג" דורכצופירן א רעזאלוציע דורכ'ן קאנגרעס, וואס שטיצט דעם גע־דאנק פון דער אידישער נאציאנאלער היים.

נאכמער, ענגלאנד האט גע־צווינגען נוצן פונם מאנדאט צו מאכן די נאציאנאלע היים. די באלפור הבטחה האט געהאלפן אז אמעריקע זאל אריין אין דער מלחמה אויף אונזער זייט, דער מאנדאט האט פאר אונז געמאכט א סך לייכטער צו הייסן די זיכערקייט פון סוץ קאנאל, און מיר האבן געוואונען דעם נאציאנאלן פרעטיזיט שאף דורכפירן אין לעבן דעם עקסטסן אידעאל אין דער וועלט.

איינע צוועלף יאר זיינען פארביי, און מיר־ווערן אטאקירט אין די זעלבע קרייזן, וואס האבן אונז פריער געלויבט. איבער דער גאנצער וועלט זיינען פארגעקומען אויפגערעגטע פארזאמלונגען פון פראָ־טעסט קעגן די לעצטע אנדרונגען פון דער בריטישער רעגירונג, און דעם לעצטן מיטוואך האט די בריטישע מיסיע אין וואַרשע, הויפטשטאט פון פוילן, געמוזט באוואכט ווערן קעגן א המון פון פופציק טויזנט ציוניסטישע דעמאָנסטראנטן.

* * *

עס האט אזוי פאסירט, אז איך בין צופעליק געווען אן אינוועניקער מעגש ביי די פאסירונגען וואס האבן געפירט צו דער באלפור דעקלאראציע, און ס' איז ביי מיר ניטא קיין שום צווייפל, אז וואס די רע־גירונגהאט דאן געהאט אין זיינען איז געווען צו גרינדן א אידישע מלוכה אין פאלעס־טינע.

דאס איז ניט געווען קיין ריער געדאנק, ווייל, כאטש אינם לאנד זיינען שוין גע־ווען אראבער, איז אבער פאלעסטינע בלויז א קליין ווינקעלע, — ארום דעם שטח פון ווייסם אין פארגלייך מיט פראנקרייך און דייטשלאנד צוזאמענגענומען, — פונ'ם ריזיקן שטח טעריטאריע וואס מיר האבן באפרייט די טערקן פאר די אראבער.

אט האט איר א ריזיקן אראבישן שטאט אין מעסאָפאָטאמיע, וואס איז צווארנציק אדער דרייסיק מאל גרעסער פון פאלעס־טינע, געגרינדעט דורך אונזער אונטערייר־גונג, און ער מאכט אויס נאָר ניט שלעכט.

אויסער דעם האבן מיר אפגעשניטן פון פאלעסטינע דעם מזרח פונם ירדן, וואס מיר האבן געגרינדעט פאקטיש אן אומאפ־היינגיקן אראבישן פירשטום. ווען די פראנצויזן דערלויבן עס, וואלט סיריע אויך געקאנט ווערן אן אראבישער שטאט.

די אראבער האבן אזוי זייער גוט אויס־געמאכט פון אונז, און זיי ווייסן דאס.

* * *

נו, און ווי האבן די אידן אויסגעמאכט אינם פיצל לאנד פון פאלעסטינע וואס איז נאָך פארבליבן?

נו, לאמיר שוין ניט ריידן וועגן א אי־דישער מלוכה. אבער האבן זיי כאטש גע־קראָגן זייער נאציאנאלע היים?

דאכט זיך, אז ניט. סיידן א היים איז א פלאץ וואו איר ווערט דערמאָרדעט, ווי די אידן זיינען דערמאָרדעט געווארן אין חברון און אנערדשוואו לעצטן יאר . . .

האבן זיי געקראָגן זייער פרייע רעכט פון אימיגראציע אינם נייעם צייט?

אט זעט איר דאָך, — די אנומלטדיקע סוספענדירונג פון זייער רעכט צו אימי־גרירן קיין ארץ־ישראל איז געווען די אור־זאך פון די פיינטלאכע דעמאנסטראציעס אין פוילן און אנדערשוואו קעגן דעם וואס ווערט באטראכט ווי א ברוך פון צוטרוי פון אונזער זייט.

און אט גרייט שוין די רעגירונג אויך נעגאצנעבונג, וואס וועט ניט דערלאזן אז אידן זאלן קויפן בארן אין זייער הייס־לאנד . . .

(סוף מארגן)

זאל ער פארן, צי ניט?

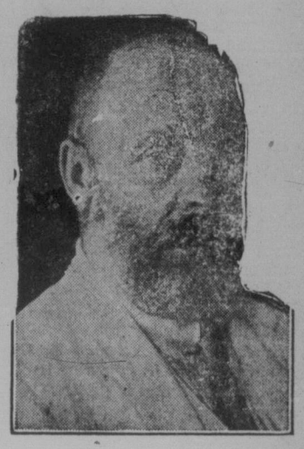

כ. אוסישקין

אוסישקינס רייזע קיין אמעריקע פאר קרן קימת דיסקוטירט ביי זיצונג פון אק־ציאנס קאמיטעט.

(::)

6.5 אומנעקומען אין ענגלאנד פון היצן לעצטע וואָך

לאנדאן, אווג. 31.— א שטארקער רע־גען, באגלייט פון א ווילדן עלעקטריש שטורעם, האט זיך נעכטן דורכגעטראגן איבער דער שטאט. פארלייכטערנדיק די שרעקלאכע היצן פון וועלכע ענגלאנד האט געליטן לעצטע וואָך.

65 נפשות זיינען פאר דער וואָך אומ־געקומען פון די היצן. איינער פון די איינ־צידענטן פון די היצן האט פאסירט אין הייסטינגס, וואו פינף בערן זיינען משוגע געווארן פון היץ אין זייערע שטיינן און האבן געלייפן לעצטע וואָך.

אלע אידישע שולן אפעלירן צו די עלטערן צו פארדרעגיסטרירן זייערע קינ־דער קלייך, כדי זיי זאלן ניט פארבלייבן הינטערשטעליק אין זייערע קלאסן. דאס לעצטע קאן צום סוף יאר מיינען, אז זיי זאלן מוזן פארבלייבן אויף נאָך א יאר אין די באטרעפנדיקע קלאסן.

א טרויעריקער גרום פון וויעט־קע, רוסלאנד

נחום און שרה בליזדין, פון וויעטקע, מאהילעווער גובערניע (רוסלאנד) זיינען אנגעקומען קיין ווינניפעג פרייטאג אוונט און זיי זיינען אפגעפאלן שבת אוונט קיין מעלוויל, סאסקאטשעוואן צו זייער משפחה, די פאמיליע קענים (כינאי).

מר. און מרס. בליזדין האבן פרייטאג אוונט און שבת, באזוכט אייניקע קרובים און לאנדסלייט אין ווינניפעג, און זיי האָ־בען אפגעגעבן זייער א טרויעריקן גרום פון דארטן. דער יקרות איז דארטן אומ־געהויער גרוים און די עקאָנאמישע לאגע פון די אידן איז זייער א טרויעריקע, — האבן זיי געזאגט.

(::)

190 טויזנט קינדער אין מאניטאָבא קערן זיך מארגן אום צו זייערע שול ביינקלאך

נאָך איין טאג, און די פרייע זומער חדשים זיינען פארבייַ פאר'ן יונגווארב. מארגן, סעפט. 2טן, איז דעם יום־הדין, וועלן 190 טויזנט קינדער פון מאניטאָ־בא מוזן זיך אפגעגעבן אויף א לאנגער צייט מיט זייער פרייהייט און נעמען זיך צוריק פאר זייערע טעקסט־ביכלאך און העפטן.

פון די 190 טויזנט קינדער פון שול עלטער אין דער פראָווינץ, זיינען דא 40 טויזנט קינדער פון ווינניפעג אליין. פאר די לעצטע זיינען אינ'ם משך פונ'ם זומ־מער אויסגעבויט נעווארן א צאָל נייע שולן, דורך וועלכע עס דארף אפגעשאפן ווערן ביז איצט עקזיסטירנדיקע ענג־שאפט אין די קלאסן.

די אן ערך 3.500 אידישע קינדער פון ווינניפעג וועלן נאטירלאך זיין צווישן די 40 טויזנט וואס וועלן זיין אויף זייערע פלעצער אויף די שול ביינק־אין די באטרעפנדיקע קלאסן.

ווייץ שניט שוין כמעט פארענדיגט אין די פריירי פראָווינצן

דער ווייץ שניט, אונטער די גינסטיקע זעלבע האט אויך פאסירט אינ'ם מזרח־וועטער באדינגונגען, איז שוין כמעט פארענדיקט, לויט דעם זעקסטן אלגעמיי־נעם גערעטעניש באריכט פון מאניטאָבא פרי פרעס, פארעפנטלאכט דעם שבת. די ציטונג האט געמאכט אן אנקעטע אנפרעגנדיק 379 פונקטן אין די פריידי פראָווינצן, פון וועלכע זי האט געקראָגן 313 ענטפערס.

לויט'ן באריכט איז אין מאניטאָבא שוין כמעט די גאנצע ווייץ אפגעשניטן, אין סאסקאטשעוואן — 80 ביז 85 פראָ־צענט, און אין אלבערטא — 70 ביז 75 פראָצענט. אין מאניטאָבא אין דערביי האלב פונ'ם ווייץ שוין געדראשן, אין סאסקאטשעוואן — 15 ביז 20 פראָצ., און אין אלבערטא האט זיך דאס דרעשן ערשט געהעריק אנגעפאנגען.

מאניטאָבער ווייץ האט געליטן ארום 30 פראָצענט שאדן פון ראסט, און דאס לאך מארגן פרי. ווען זיי וועלן זיך אבער באפרייען פון זייערע לימודים 4 אזייגער, וועלן די מייסטע פון זיי נאָך דארפן גיין באזוכן א אידישע שול.

די היגע אידישע דערציאונגס אנ־שטאלטן, די תלמוד תורה, די י. ל. פרץ שול, די ארבעטער־לינג־פרייהייט־טעמפל שול, די ערשט געברינדערטע פאָלקס־שול, די נאציאנאלע העבריאישע שול און אייַ־ניקע אנדערע פריוואטע שולן, האבן היינט זייער לעצטן רעגיסטראציע טאג, און מארגן וועלן שוין די קלאסן זיין אין פולן צוזאמענשטעל ביי זייערע למודים.

אלע אידישע שולן אפעלירן צו די עלטערן צו פארדרעגיסטרירן זייערע קינ־דער קלייך, כדי זיי זאלן ניט פארבלייבן הינטערשטעליק אין זייערע קלאסן. דאס לעצטע קאן צום סוף יאר מיינען, אז זיי זאלן מוזן פארבלייבן אויף נאָך א יאר אין די באטרעפנדיקע קלאסן.

לעצטער טאג פארארב. רינג שול רעגיסטראציע היינט

היינט מאנטאג, פון 10 ביז 1 און פון 7 אוונט וועלן נאָך רעגיסטרירט ווערן קינדער אין שול. די פארווארטונג פאר דערט אויף אלע עלטערן פון דאס נייע רעגיסטרירן די קינדער. ניט רעגיסטריר־טע קינדער וועלן ניט אריינגעלאזן ווערן אין די קלאסן.

(::)

לייכטע ערד ציטערניש אין לאס אנדזשעלעס

לאס אנדזשעלעס, קאל. סעפט. 1. — אן ערד ציטערניש האט אויפגעטריילט נעכטן 4.39 נ. מ. די שטאט לאס־אנ־דזשעלעס און די ארומיקע שטעט. דער ציטער האט געדויערט 30 סעקונדן, און געווינסט האט לייכטע שאדנס אין לוסטן זיינען ניט געווען און קיין איי־נער איז ניט פארוואונדעט געווארן.

פון אייניקע הייזער אין שטאט מעל־דעט מען, אז די זיינערס האבן זיך פון דעם ציטער אפגעשטעלט, און אז אפילו ביכדער אויף די ווענט זיינען ארונטער געפאלן.

בלויז אין איין דיסטריקט האט עס פאראורזאכט באדייטנדן שאדן צו צוויי געביידעס, אבער אויף דארטן האט עס ניט געבראכט קיין שאדן צו קיין מענש־לאכע לעבנס.

(::)

"שאפיראס ארט סטודיאָ" אין טראנסקאנאָ אָפּגעברענט

שאדן אויף טויזנט דאלאר איז געכטן פאראורזאכט געווארן פון א שריפה, וואס האט ארומגעכאפט די געביידע פון ניק פראסנאפורא, און וועלכער עס האט זיך געפונען די "שאפירא ארט סטודיאָ", 9 רידזשעניט עווענו, איסט טראנסקאנא.

די פייער לעשער האבן פארלאשן די שריפה אין א האלבעך שטונדע צייט. די שכנים וועלכע וואוינען פון אויבן אין דער געביידע איבער דער סטודיאָ, האבן ניט געליטן קיין פארלוסט. אממייסטן האט געליטן די סטודיאָ וועלכע איז גע־ווען ניט פארזיכערט קעגן פייער.

2 טויט, 10 פארוואונ־דעט אין וואָך־ענד עקסידענטן

צוויי נפשות זיינען אומגעקומען אין מאניטאָבא דעם וואָך־ענד, איינער איז דערטרונקען געווארן און איינער איז דער'הרג'עט געווארן און א כינעזער איז נעכטן אויסגעזוינן געווארן פונ'ם רעד ריווער.

די טויטע זיינען: מרס. דייוויד באר־לאוו, פון מירטל, איז דערטרונקען געו־ווארן אינ'ם טייך צוויי מייל פון מירטל, מאניטאָבא, ווען זי איז געגאנגען שפאַ־וואסער. איר קערפער איז שפעטער גע־פונען געווארן.

רודאלף דער ניין יאריקער זון פון מר. און מרס. דזשאן מאנדרזיק, פון עקם קריק דיסטריקט, איז שבת דער'הרג'עט געווארן, ווען ער איז ארונטערגעפאלן און איז איבערגעפאָרן געווארן פון א געלאדענעם וואגן ווייץ, ווען ער איז גע־פאלן צום עלעוויטאר אין קארלאנס.

דער קערפער פון טאי ווינג, א כינע־זער, פון 682 מיין סטריט איז ארויסגע־צויגן געווארן פונ'ם רעד ריווער. ער איז געפונען געווארן מיט זיינע קלייידער און די אפליציי גלויבט אז ער איז דערטרונ־קען געווארן מיט א פאר טעג פריער.

צען נפשות זיינען פארוואונדעט גע־ווארן, אין פארלויף פון דעם וואָך־ענד, אין פארשיידענע עקסידענטן. איינע פון די פארוואונדעטע איז מרס. אסתר רעז־ניק, 43 יאר אלט, פון 370 פלארא עווע. וועלכע איז פארוואונדעט געווארן אין אן אוטאָמאביל עקסידענט אויפ'ן וועג קיין מינעאפאלים. זי ליגט איצט אין דזשע־נעראל האספיטאל.

(::)

ווייטע ערד ציטערניש אין לאס אנדזשעלעס

לאס אנדזשעלעס, קאל. סעפט. 1. — אן ערד ציטערניש האט אויפגעטריילט נעכטן 4.39 נ. מ. די שטאט לאס־אנ־דזשעלעס און די ארומיקע שטעט. דער ציטער האט געדויערט 30 סעקונדן, און האט פאראורזאכט לייכטע שאדנס אין געוויסע פלעצער. קיין מענשלאכע פאר־לוסטן זיינען ניט געווען און קיין איי־נער איז ניט פארוואונדעט געווארן.

פון אייניקע הייזער אין שטאט מעל־דעט מען, אז די זיינערס האבן זיך פון דעם ציטער אפגעשטעלט, און אז אפילו ביכדער אויף די ווענט זיינען ארונטער־געפאלן.

בלויז אין איין דיסטריקט האט עס פאראורזאכט באדייטנדן שאדן צו צוויי געביידעס, אבער אויף דארטן האט עס ניט געבראכט קיין שאדן צו קיין מענש־לאכע לעבנס.

(::)

"שאפיראס ארט סטודיאָ" אין טראנסקאנאָ אָפּגעברענט

שאדן אויף טויזנט דאלאר איז געכטן פאראורזאכט געווארן פון א שריפה, וואס האט ארומגעכאפט די געביידע פון ניק פראסנאפורא, און וועלכער עס האט זיך געפונען די "שאפירא ארט סטודיאָ", 9 רידזשעניט עווענו, איסט טראנסקאנא.

די פייער לעשער האבן פארלאשן די שריפה אין א האלבעך שטונדע צייט. די שכנים וועלכע וואוינען פון אויבן אין דער געביידע איבער דער סטודיאָ, האבן ניט געליטן קיין פארלוסט. אממייסטן האט געליטן די סטודיאָ וועלכע איז גע־ווען ניט פארזיכערט קעגן פייער.

12 קאָמוניסטן אין א"י פאראור־טיילט צו טורמע און דעפאָר־טאציע

ירושלים, סעפט. 1 (איטא). — פון די 16 קאָמוניסטן אדעסטירט בעת דער לויה פון פעני מילשטיין לעצטן אפריל, זיינען פיר באפרייט געווארן, און 12 זיינען פאראורטיילט געווארן צו טורמע פון צוויי־מיט־א־האלבן ביז פיר חדשים, און זיי וועלן דערנאָך דעפּאָרטירט ווערן.

(::)

2 טויט, 10 פארוואונ־דעט אין וואָך־ענד עקסידענטן

צוויי נפשות זיינען אומגעקומען אין מאניטאָבא דעם וואָך־ענד, איינער איז דערטרונקען געווארן און איינער איז דער'הרג'עט געווארן און א כינעזער איז נעכטן אויסגעזוינן געווארן פונ'ם רעד ריווער.

די טויטע זיינען: מרס. דייוויד באר־לאוו, פון מירטל, איז דערטרונקען גע־ווארן אינ'ם טייך צוויי מייל פון מירטל, מאניטאָבא, ווען זי איז געגאנגען שפאַ־וואסער. איר קערפער איז שפעטער גע־פונען געווארן.

רודאלף, דער ניין יאריקער זון פון מר. און מרס. דזשאן מאנדרזיק, פון עקם קריק דיסטריקט, איז שבת דער'הרג'עט געווארן, ווען ער איז ארונטערגעפאלן און איז איבערגעפאָרן געווארן פון א געלאדענעם וואגן ווייץ, ווען ער איז גע־פאלן צום עלעוויטאר אין קארלאנס.

דער קערפער פון טאי ווינג, א כינע־זער, פון 682 מיין סטריט איז ארויסגע־צויגן געווארן פונ'ם רעד ריווער. ער איז געפונען געווארן מיט זיינע קלייידער און די אפליציי גלויבט אז ער איז דערטרונ־קען געווארן מיט א פאר טעג פריער.

צען נפשות זיינען פארוואונדעט גע־ווארן, אין פארלויף פון דעם וואָך־ענד, אין פארשיידענע עקסידענטן. איינע פון די פארוואונדעטע איז מרס. אסתר רעז־ניק, 43 יאר אלט, פון 370 פלארא עווע. וועלכע איז פארוואונדעט געווארן אין אן אוטאָמאביל עקסידענט אויפ'ן וועג קיין מינעאפאלים. זי לי